

چگونگی مواجهه پیامبر(ص) و امامان با مسئله گسست ازدواج در اختلاف میان همسران

حسین قاضی‌خانی*

چکیده

در زندگی زناشویی گاه اختلاف همسران چالش‌هایی را فراروی ایشان می‌نهد که چاره کار در جدایی دانسته می‌شود. از آن جا که در اسلام کلیت طلاق امری نکوهیده است، لذا در آثاری که طلاق را از دیدگاه اسلام و ائمه کاویده اند بیشتر به علل، زمینه‌ها، پیامدها و در نهایت راه کارهای پیشگیری از آن پرداخته شده است؛ گویی معصومان هیچ‌گاه از این راه کار بهره نگرفته‌اند. در این پژوهش به سبب جایگاه پیامبر(ص) و امامان در نظام معرفتی، دینی و آگاهی به احکام الهی، با رویکردی تاریخی شیوه مواجهه ایشان با اختلاف‌های منجر به جدایی همسران کاویده شده است. در ابتدا با رجوع به دیرین‌نگاشته‌های تاریخی، حدیثی و تفسیری موارد مرتبط با جدایی همسران در تاریخ زندگانی این پیشوایان استقرا شد. سپس با تلفیق و تحلیل این داده‌ها مشخص شد در راهبرد کلان کاریست راه کار جدایی، وابسته به وجود دلیل منطقی بر آن بوده است. اندیشه‌های انحرافی، برخی صفات ناشایست اخلاقی، شرایط خاص و لعان به‌عنوان سبب، منجر به جدایی در مطالعه موارد تاریخی عصر پیامبر(ص) و امامان مشاهده می‌شود. با این حال جدایی پایان کار نبوده است و این بزرگان دین راه کارهایی را برای بازگشت به زندگی مشترک پس از جدایی یا کاستن از پیامدهای آسیب‌زای آن -به‌ویژه برای فرزندان- مدنظر داشته‌اند.

واژگان کلیدی

پیامبر(ص)، امامان، اختلاف، جدایی، طلاق.

* استادیار پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی H.qazikhani@isca.ac.ir

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۹/۰۴/۱۸

تاریخ دریافت: ۱۳۹۹/۰۳/۶